

Pennun liikunta

Pennulle tarjottava omaehtoista liikuntaa

Liikunnan lähtökohtana pentuvaiheessa on aina omaehtoinen liikunta. Pentua ei viedä pitkille hihnalenkeille tai ravuuteta pitkin teitä. Pienenä pentuna parasta on vapaamuotoinen liikunta, jossa pentu voi liikkua omaan tahtiinsa halutun määrän. Huomatessasi pennun väsyvän vie koira sisälle lepäämään. Paras liikunta on luonnollisella alustalla kuten ruohikko tai metsä. Vältä kovia alustoja, kuten asfaltti. Erityisen varovainen pitää olla liukkaiden ja koviin alustojen kanssa – pahinta on jäiset tiet ja pihat. Varsinkin suurilla koirilla pitää ehdottomasti välttää liikkumista ja liukastelua jäällä ennen vuoden ikää ja sen jälkeenkin.

Pentuna ei ole tarvis leikityttää pentua muiden aikuisten koirien kanssa kovinkaan paljon. Yhtälailla pentu vahingossa ylittää terveellisen liikunnan rajat leikkiessään yliinnostuneena muiden pentujen kanssa. Silloin tällöin sopivat leikkituokiot ovat paikallaan, mutta ei liian usein ja toistuvasti. Erityisesti sosiaaliselle kasvulle leikki toisten tasapainoisten koirien kanssa on hyväksi. Vältä aina hermoiltaan heikkojen tai huonosti käyttäytyvien koirien seuraa pentusi kanssa. Muista myös, että vanhat urokset sietävät huonosti pentuja, tämä on täysin luonnollista. Ne harvat vahingot, jotka kasvateilleni on sattunut on aina sattunut niin sanottujen vanhojen luotettavien urosten kanssa. Sitten vaan vanhoilta uroksilta onkin pinna palanut ja seuraukset ovat olleet kohtalokkaita. Älä ikinä anna pentusi ärsyttää liiaksi vanhempia koiria, jotka ehkä tottumattomia pentuihin.

Leikityttäessäsi pentua muiden koirien kanssa valitse aina luonnollinen alusta ja ympäristö. Muista turvallisuus, ettei pentusi karkaa auton alle. Mikäli sinulla on kaksi koira, seuraa ettei koirat väsyä liiaksi pentuasi. Usein pennuista saattaa kehittyä yliaktiivisia, jotka eivät koskaan osaa rauhoittua. Tämä on varmin tapa pilata pentu. Mikäli pentusi ei osaa rauhoittua, laita se häkkiin tai huoneeseen yksikseen rauhoittumaan ja nukkumaan. Uni on pennulle kaikkein tärkein. Uni on tasapainoisen henkisen ja fyysisen kasvun tärkein edellytys.

Pennun vanhetessa voi ottaa pentua yli 3 kuukauden iässä hiljalleen mukaan kävelyvauhtia tapahtuville pienille kävelylenkeille. Parasta olisi kävellä syrjäiselle pellolle tai metsään ja antaa siellä koiran hääriä rauhassa. Kävelet hiljalleen eteenpäin ja koira touhuaa ympärillä. Opetta pentusi vapaana liikkumiseen. Mikäli pentusi tahtoo mennä liian kauas ota mukaan makupaloja. Tehokas keino on piiloutua ja huutaa pentua. Pentu yleensä hätäntyy ja alkaa vimmatusti etsiä omistajaansa. Sinut löydettyään kehu pentua ja tarjoa makupala. Pentu oppii nopeasti pitämään kontaktia sinuun. Mikäli lähdet juoksemaan pennun perässä, saatat opettaa pentusi melkoiseksi karkulaiseksi. Koira todella nauttii, kun sitä jahdataan.

Aina jos pentu on hieman ollut karkuteillä tee paluu kokemuksesta mieluisa. mikäli pennun palatessa rankaiset pentua on todennäköistä, että seuraavalla kerralla pentu palaa entistä

vastahakoisemmin. Muista kontaktiharjoitukset aivan pienestä pennusta asti. Mene piiloon ja anna pennun etsiä sinut. Tee kohtaamisesta mieluisa. Yleensä näin menetellen ongelmia ei tule.

Muista varoa liikuttamasta koira turhaksi rapuissa. Kanna koira, jos se joutuu säännöllisesti käyttämään rappuja. varsinkin isoille koirille portaikot ovat sopimatonta liikuntaa. Mikäli portaat ovat liukkaat ovat ne pennulle kaksinkerroin vaaralliset. Kääpiökoirien kanssa portaikkoja ei tarvitse varoa yhtä paljon kuin isojen koirien kanssa.

6.2 Liikunnan lisääminen pennun kasvaessa

Liikunnan määrää voi lisätä koko ajan pennun varttuessa. Mutta aina liikunta tapahtuu aikuisuuteen asti pennun omasta tarpeesta. Milloinkaan ensimmäisten kuukausien aikana liikunta ei ole kilometrejä. Kylmällä ilmalla yleensä ei ole haitaksi, jos pentusi liikkuu aktiivisesti. Heti pennun väsähtäessä ja alkamassa maata kylmässä maassa on aika palata kotiin. Pentu ja koira kylmettyy nopeasti kylmässä maassa. varsinkin nuoret nartut saavat kylmetessään pentuna helposti kroonisen virtsatietulehduksen. Yhtä vaarallista on kylmä vesi. Muista varoa kylmettymistä erityisesti nartuilla juoksujen jälkeen. Aivan liian usein koirat saavat vaikeita tulehduksia juoksun jälkeen omistajien huolimattomuuden takia.

Oikeastaan kaiken liikunnan tulisi olla pennulla omaehtoista vuoden ikään saakka. Vapaamuotoista juoksuttamista voi harrastaa koko ajan lisää pennun varttuessa, mutta ei koskaan rasitteeksi asti. Liiallinen hyppiminen ja laukkaaminen on haitallista kehitykselle ja tasapainoisille liikkeille. Kaikkein parasta ja tehokkainta liikuntaa on rauhallinen käynti ja erityisesti ravi. Vapaamuotoisessa liikunnassa ei voi välttää laukkaa ja hyppelemistä. Tämä ei ole maltillisesti tapahtuvana haitallista. Liiallisena repivänä epätasaisena liikuntana toteutettu jatkuva leikkiminen riehumalla on haitallista. Pyri siis tasaiseen ja maltilliseen liikuntaan pentuaikana.

Pentu ei saa kiskoa remmissä

Pennun ulkoillessa remmillä, muista aina ettei pentu koskaan saa kiskoa remmissä. Koiran liikkuessa vetämällä remmissä koiran ryhti kärsii ja erityisesti takaliikkeet ovat vaarassa. Varsinkin isoilla koirilla kiskominen käy kintereiden päälle ja pilaa takaliikkeet. Opetta pentu liikkumaan kiskomatta. Valjaita pennulla ei pidetä! Valjaat levittävät yleensä etuosaa ja saavat kyynärpäät ulkonemaan. Tämä on erityinen ongelma kääpiökoirilla. Parasta on opettaa kulkemaan maltillisesti kiskomatta hihnassa. Opettamiseen ei ole oikoteitä – kyse on täysin omasta viitseliäisyydestä. Pennun kiskoessa kiskaiset ja komennat pentua, niin että se ymmärtää mitä sinä haluat. Parasta on opettaa pentu hiljalleen remmissä kävelyyn leikkimisen jälkeen, jolloin suurin into on jo purettu. Pentuna hihnassa käveleminen on lähinnä opettelua. Kovalla alustalla säännöllistä liikuntaahan ei paljon tarvitse tai pidäkään harrastaa.

Varttuneen koiran liikunta

Aikuisena koiran tullessa yli vuoden ikään voit liikkua koirasi kanssa hieman huolettomammin. Koira kestää jo säännöllisiä lenkkejä ja voit kävellä koirasi kanssa jo kilometrejä. Koira jaksaa liikkua niin paljon kuin sinäkin. Edelleen suotavaa liikuntaa on vapaamuotoinen juokseminen ja touhuaminen metsissä ja pelloilla. Nyt ei tarvitse enää niinkään varoa liikuntaa kovalla keinotekoisella alustalla kuten asfaltti. Asfaltilla säännöllisesti tapahtuva liikunta kuitenkin rasittaa isojen koirien ranteita tarpeettomasti. Liikutettaessa isoa koiraa ravilla paljon asfaltilla tuhotaan setterin rodunomainen liikunta. Liikkeistä häviää rodunomainen jousto.

Koiran liikunnassa on aikuisena suotavinta tasainen ravi. Koiran saadessa ravata suurempia määriä pyrkii koira tietysti etsimään itselleen tehokkaimman tavan liikkua. Askel pitenee ja tehottomat, häiriötä puhtaaseen liikuntaan aiheuttavat yksityiskohdat hioutuvat tehokkaan säännöllisen liikunnan myötä. Koirasta ei saa kuitenkaan tulla jäykkää lihaskimppua, silloin liikunnasta tulee sidottua. Parasta on juoksentaa koiraa tarpeen mukaan kehitys vaiheesta riippuen. Nuorena säännöllisemmän liikunnan vaihe edesauttaa yleensä etuosan tiivistymistä ja kiinteyttää ja tiivistä hyvin nuorta koiraa. Liikunta ei saa mennä liiallisuuksiin, jolloin liikunta kääntyy itseään vastaan. Koiran tiivistyttyä voit taas antaa koiran liikkua leikinomaisesti ja täysin omaehtoisesti metsässä tai pellolla. Koira-aitaukset ovat kaupunkialueilla loistavia ja turvallisia paikkoja liikkua.

Kasvattajalle voit aina soittaa ja olla yhteydessä liikunnan suunnittelussa. Tärkeintä on nähdä koira nuorena ja katsoa, mikä liikunta nuorukaiselle olisi hyväksi.

Muista opettaa pentu liikkumaan kotioloissa vapaamuotoisesti tapahtuvana tukevalla omalla remmillään. Älä kuitenkaan silloinkaan anna pennun roikottaa päätään tai kisko. Vastaavasti näyttelyitä harjoiteltaessa ja näyttelyliikunnan alkeita opetellessa on aina eri oma erilaiselta tuntuva näyttelyremmi. Mikäli lenkin yhteydessä harjoitutat pennulle näyttelyalkeita anna pennulle makupala. tee tietoiseksi ,että jotain mukavaa tapahtuu kehu ja mairittele pentua. Vaihda pennulle näyttelyremmi. Liikuta pentua ilolla ja reippaasti. vaadi melko puhdasta liikuntaa ja ehdotonta ryhdikkyyttä. Älä kisko tai revi pentua liiaksi. Suoritettuanne muutaman kauniin raviaskelluksen voit palkita pennun makupalan ja kehuja kera. Vaihda remmi tai leiki pennun kanssa. näin pennulle tuli mieluisa kokemus. Hiljalleen pentu oppii remmien eron. Näyttelyremmi liitetään iloiseen, mutta säädelyyn tilanteeseen.

Toinen vaihtoehto on ainakin kääpiökoirilla sujauttaa leikin lomassa näyttelyremmi pennun kaulaan. Anna pennun mennä edelläsi, kiinnitä vaikkapa sen huomio eteen makupalalla. Anna pennun kulkea iloisesti edelläsi. Hiljalleen pidennät matkoja ja teet tiettäväksi, että kaulassa on remmi. Ala tukemaan päätä remmillä ja vaadi ryhtiä Koira oppii usein liikkumaan edessäsi ryhdikkäästi, joka on aina eduksi näyttelyssä. Muuten ulkoillessa ulkoiluta pentu selvästi erilaisella remmillä.

Näyttelyliikunnan alkeet tulee oppia jo pentuna.

Teksti kopioitu Juha Kareksen luvalla.